

Jau eilę metų mokesčių administratorius rengiasi mokesčių mokėtojų duomenų viešinimui, arba, kitaip tariant, atskleidimui, kaip vertina kiekvieną mokesčių mokėtoją. Atrodytų, jog Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI) nieko naujo nesužinos, ko nežino pats mokesčių mokėtojas. Todėl ir patys mokesčių mokėtojai gali įvertinti savo rizikas, žinodami savo elgseną.

Apžvelkime kriterijus, kurie sudaro VMI kliento profilio visumą.

Rizikos pagal kriterijų grupes pasiskirstymas

VMI kliento profilyje išskiriamos 4 rizikų grupės:

- registravimo;
- deklaravimo;
- mokėjimo;
- elgsenos.

Registravimo profilyje vertinama:

- apskaitą tvarkantis asmuo;
- darbuotojai;
- VMI inicijuotas išregistravimas iš PVM mokėtojų;
- teismo apribojimai įmonės atstovui užimti vadovaujamas pareigas.

Deklaravimo profilis apima:

- privalomų deklaracijų pateikimą;
- deklaracijų pateikimą laiku.

Mokėjimo profilyje nustatytos rizikos įvertina:

- mokestinę nepriemoką (eurais);
- mokestinę nepriemoką per 12 mėnesių nuo įmonės įsteigimo;
- antstoliui perduotus mokestinės nepriemokos išieškojimus;
- vėlavimus sumokėti mokesčius;
- prašymus dėl mokestinės nepriemokos išdėstymo;
- mokestinės paskolos sutarčių vykdymą;
- inicijuotą mokesčių išieškojimą iš sąskaitos.

Elgsenos profilis apibūdina:

- minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus;
- finansinės atskaitomybės duomenų pateikimą.

Vertinimas atspindimas spalvomis

Mokesčių mokėtojo vertinimas „palankus“ atspindimas žalia spalva – vadinasi, toks mokesčių mokėtojas nėra rizikingas. Didėjant rizikai, keičiasi ir vertinimo spalvos: geltona – „mažai rizikingas“, raudona – „rizikingas“, pilka – „nevertinamas“.

Kiekvieno profilio sudėtinės dalys turi kelis vertinimo variantus. Registravimo profilyje vertinami registriniai duomenys. Pavyzdžiui, jei įmonė turi buhalterį ir apie jį yra pranešta mokesčių administratoriui, tai šis vertinimas nusidažo žalia spalva, arba „nėra rizikingas“. Jeigu buhalteris yra, bet apie jį nepranešta, tuomet jau rizikos vertinimo spalva tampa geltona, tai reiškia „mažai rizikingas“.

Vertinant elgsenos profilį, svarbu, kad būtų pateikti finansinės atskaitomybės rinkiniai. Tuomet rizika yra žymima žalia spalva. Jeigu nepateikta bent vienerių metų atskaitomybė, vertinimas tampa „geltonas“, jeigu daugiau nei vienerių metų – rizika jau „raudona“.

Mokėjimo profilis apima mokesčių mokėjimo drausmingumą. Jeigu mokesčių mokėtojas laiku moka mokesčius, neišieškomos jokios mokesčių sumos, neturi nepriemokų ir mokestinių paskolų, tuomet ir rizikos nebus nustatyta. Priešingu atveju, rizikos kaupiasi, didėjant mokesčių mokėjimo spragoms, ir – labiausiai – esant priverstiniam mokesčių išieškojimui.

Deklaravimo profilis nurodo, ar laiku pateiktos visos privalomos mokesčių deklaracijos.

Tikrins, ar ne?

Visų šių kriterijų visuma lemia, kaip VMI „mato“ kiekvieną mokesčių mokėtoją. Nustatyti kriterijai turėtų būti aiškūs tiek įmonių vadovams, tiek ir apskaitą tvarkantiems asmenims. Juk turėtų būti įprasta, kad mokesčių prievolės būtina vykdyti laiku ir drausmingai. Tačiau dar gajus mąstymas, kad VMI pati „nusirašo“ reikiamas mokesčių sumas iš įmonių banko sąskaitų. Šio ydingo mąstymo reikia kuo greičiau atsisakyti, nes tokia įmonė vertinama kaip rizikinga dėl mokėjimų nedrausmingumo.

Įmonių vadovybė turėtų būti suinteresuota, kad mokesčių administratorius įmonę vertintų palankiai, tuomet ir verslo partneriai bus linkę tokia įmone pasitikėti. Svarbu žinoti, kad mokesčių administratorius nėra linkęs be reikalo trukdyti patikimų ir drausmingų mokesčių mokėtojų.

Jurgita Navikienė, mokymų įmonės COUNTLINE lektorė

[Paskola automobiliui](#)

